

T U S S E N D O O R

BOEKJE (UIT)BUITEN!

-Een reactie op verschillende stellingen-

Eens in de vier of vijf jaar wil ik mijn verregaande hoogmoed even naast mij leggen en buig ik mij over een schoolboek dat door een uitgeverij aangeboden wordt. En het is mij zelfs al overkomen - in vlagen van complete zinsverbijstering - dat ik mij bereid vond om mee te werken aan het samenstellen van een schoolboek.

Ik ontdek dan telkens weer dat schoolboeken maken kunstmatig en wereldvreemd werk is. Mensen die schoolboeken maken, zijn precies daarmee bezig: het maken van een schoolboek, volledig beantwoordend aan het leerplan, met degelijk doordachte doelstellingen en fijne, moderne en uitgekiende werkmethoden. En zoals zo vaak in ons onderwijs: het publiek wordt vergeten. Hoogstens wordt gedacht: dit zal de leerlingen uit die doelgroep wel aanspreken, maar al te vaak is het schoolboek er vooral voor de leraar.

Nochtans zijn de samenstellers van schoolboeken wijze en ervaren mensen. Zij noemen zich specialisten. Zij zijn dat misschien zelfs. Maar de uitgeverij moet ook leven en de doelgroep moet dus zo ruim mogelijk zijn. En om aan die eis te kunnen beantwoorden, verwijder je je precies van je specialisatie. En dan ben je dus geen specialist meer. De echte specialist is de klasleraar. Die kent zijn leerlingen, hun interesses, niveau enz. als geen ander. Zijn schoolboek is het leerplan. Daarin staat welke doelen hij moet proberen te bereiken. Hij legt de accenten. Hij is vrij om te kiezen hoe hij die doelen bereikt. En dus is hij gedoemd om zelf cursussen in elkaar te boksen, te zwoegen tot laat in de avond en te blijven doorgaan ondanks aanhoudend geweeeklaag van zijn gezinsleden, chronische overbelasting en de toch ook al niet erg stimulerende impulsen van de minister. Het is zijn lot maar ook zijn taak een schoolboek te maken dat op het lijf geschreven is van zijn publiek.

Dat is meteen ook nog een voordeel: je hoeft het aangekochte schoolboek niet meer slaafs te volgen en je hebt dus meer tijd om te luisteren en te kijken naar je leerlingen. Een beetje lyrisch (misschien hilarisch): je kan meedrijven op de steeds veranderende polsslag van de tijd.

Zijn schoolboeken dan overbodig? Absoluut niet! Leraars zijn erg blij met het aanbod. Schoolboeken zijn immers prima hulpmiddelen, net zoals films, documentaires, stickers, kranten, tijdschriften, cartoons, flippo's, video's, CD's en alles wat een mens in zijn carrière maar tegenkomt. Schoolboeken zijn uitermate geschikt om ideeën uit over te nemen, te pikken, te knippen en te plakken. En de leraar die zo werkt, vergeet helemaal niet dat hij de helft of meer is gaan lenen bij die diverse schoolboeken. Integendeel! Hij loopt over van dankbaarheid en wenst vooral dat de uitgeverijen op deze weg verder gaan. Hoe groter het aanbod, hoe beter!

Erik Herbosch
leraar bso, soms gebruiker